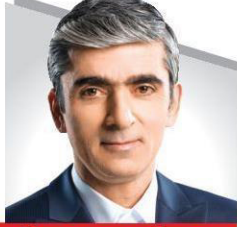

Kırk yıllık hatır

Edip Cansever'in Kapalıçarşı'yı içerden anlattığı yazısını tekrar okuyorum. (Kapalıçarşı, *Şiiri Şiirle Ölçmek*, [Yapı Kredi Yayınları](#), Şubat 2009, sayfa 26.) Yazıyı 1977 yılında kaleme almış. Kırk yıl sonra

**İBRAHİM
TENEKECİ**

ibrahim.tenekeci@yenisafak.com.tr

bu yazının yanına ne konulabilir? Belki insan hikâyeleri. Yüzlerce dükkândan biri.

Bedesten'de küçük bir dükkân. 'Tesbihin başkenti' diyorum buraya. Beş metre kareye sığan sonsuz bir dünya.

Güzelliğin nereden karşımıza çıktığını bilemeyiz. Bazen o bizi bulur. Kayıtsız kalamayız.

İçeriye girer girmez parmaklarımızın uçları hareketleniyor. Gözlerim yeni gelen tesbihleri arıyor ve hemen buluyor. Ustası kim acaba? Bilirsem sevinirim. Kadir Bey küçük ipuçları veriyor bana.

Yüksek el melekesine sahip ustaların çektiği kehribar, mercan, pelesenk, abanoz, kuka tesbihler. Sivaslı Metin Karakuş, Erzurumlu Bünyamin Korucu, Trabzonlu Hacı Mustafa Kalaycı, Elazığlı İbrahim Özgen, Ankaralı Cem Bülbül...

Benim gönlüm ahşaptan yana. Öd ağacından çekilmiş iyi bir doksan dokuzluk tesbihi fildişine değişmem. Sultan Abdülhamit Han'ın tesbihlerini görmüştüm. Bir tanesi ahşap. Cihan padişahı ve öd ağacı. Güzel bir ikili.

***

İçinde bulunduğumuz dükkân, 1954 yılından beri tesbih sanatına evsahipliği yapıyor.

Bu güzel yerin emanetçisi kim? Kadir Şükrü Karateke. Onunla aynı yaşta'yız. Önce rahmetli babasından bahsetmek isterim.

Cemil Amca 1932 doğumlu. Esas mesleği oymacılık. Heyecan verici bir olay üzerine tesbihçiliğe başlıyor. Uzun hikâye.

Cemil Karateke, 1995 yılında dünya hayatına veda ediyor. Oğlu, mesleği sürdürüyor. Kapı kapanmıyor, ocak sönmüyor. Vefat ile vefa yan yana geliyor böylece. Babadan öğula.

Rahmetli Cemil Amca namılı biriymiş. Ben ona yetişemedim. Fakat sözü hâlâ geçiyor. Hükmü yürüyor. İsmi aziz bir hatıra dönüşmüş.

Cemil Amca'nın arkadaşları ve müşterileri dükkâna gelmeye devam ediyor. Kadir Bey onlarla özel olarak ilgileniyor. Baba yadigarı gibi.

Çok kez şahit oldum. Yaşı hayli ilerlemiş biri geliyor ve cebinden çıkardığı tesbihi gösteriyor: "Bunu babandan almıştım." Kadir Bey'in bu tesbihlere yaklaşımı daha farklı. Çünkü babasının dokunduğu bir şeye dokunuyor. Ah hürmet.

Dükkânın en hâkim yerinde Cemil Amca'nın fotoğrafı var. Gözü daima oğlunun üstünde. Kadir Bey, sadece dikkatli değil, rikkatli de olmak zorunda.

***

Kadir Şükrü Karateke bu dükkâna 1977 yılında, yani yedi yaşındayken gelmeye başlıyor. 1981'de temelli kalıyor. Burada büyüyor adeta.

Benim iyi insana, güzel mizaca merakım var.

Gerisi işin bahanesi.

Mesela hallerini saklayamıyor. Yapmacık davranamıyor. Sevincini, üzüntüsünü belli ediyor. Bazen neşeli, bazen durgun. Sahiden insan.

Haftada bir yanına gidiyorum. Artık öğrendim: Bir çay ısmarlarsa durgun, yorgun veya yoğun; iki çay ısmarlarsa neşeli. Üçüncü çay, mühim bir konunun habercisi. Memleket meselelerine karşı çok hassas. Fakat herkesle konuşmaz.

Tesbih, suistimale açık alanlardan biri. Hilesi, hile-bazı fazla olur. Kadir Bey'in itimat ehli olduğunu hemen söylemeliyim.

İki şeyden iyi anlıyor: Tesbihin malzemesinden ve insanın kumaşından.

Onu gözümde ve gönlümde ayrıcalıklı kılan birçok husus var. Bunlardan biri de aynı zamanda koleksiyoner olması. Kendi de tesbih koleksiyonu yapıyor. Bu beni sevindiriyor.

Çok beğendiği bazı tesbihleri elden çıkarmaya kıyamıyor. Sevinçle evine götürüyor. Yatırım için mi? Hayır. Böylece ticaret bahsinin dışına çıkmış oluyor.

İşini sevgiyle yapan insanlar muhtemeldir. O sınıfa giriyor.

Kehribar ve bağanın ondaki yeri ayrı. Ağaçlardan abanoz, öd, yılan ve pelesenk. Elbette kuka. Ben kuka-ya bir türlü ısınmadım.

***

Kadir Bey'le aramız nasıl? Ölçü ve malzeme belirleniyor, ustayı seçiyoruz. Sipariş veriliyor. Bir müddet sonra tesbih geliyor. İçime sinmezse almıyorum. Durumumuz bu.

Yıllar içinde tesbihe bakımımızın birbirine benzediğini gördük, anladık.

Sabah evden çıkarken yanıma bir tesbih alıyorum. O benim gün boyunca arkadaşım oluyor. İsterim ki iyi bir insanla gezeyim. Huyunu bildiklerimle yarenlik edeyim. Değerli malzemelerden değil, meziyet ve şahsiyet sahibi ustalardan bahsediyorum.

Bu küçük dükkâna ilk girişimi hatırlıyorum. Tesbih hevesinden fena halde canı yanmış biri olarak. On yıl geride kaldı.

Önce uzun sayılabilecek bir süre vitrine baktım. Cesaretimi topladım. Çünkü dağılmıştı. Hadi bismillah.

Tezğâhın üstüde renkli iplikler, her boydan taneler, kırık imameler var. Camlı dolaplardaki bazı tesbihlerin üstünde 'satılık değildir' yazıyor.

Ben yaşta biri. İlk izlenimim: Ciddi. Fakat ciddiyeti hapishaneye çevirenlere benzemiyor. Güler yüzlü bir ciddiyet.

Tesbihle ilgili birkaç soru yöneltiyorum. Ayrıntılı cevaplar, detaylı bilgiler veriyor. Beni çözmesi uzun sürmüyor. Görünmeyen bir yerden doksan dokuzluk bir öd ağacı çıkarıyor. Trabzonlu Hacı Mustafa Kalaycı Usta'ya ait. Emekli imam. Her şeyiyle tam bana göre bir tesbih. Aradığımı bulmuş olmanın mutluluğu için deyim.

Bende oluşan kanaat: Bilgisini sakınmayan ve paylaşılan bir insanla tanışmak üzereyim.

Hediyesi ne kadar acaba? Doğrusu biraz çekiniyorum. İşte sordum.

Söylediği rakam, bir tesbih daha alacak miktar cebimde bırakıyor. O halde aynı ustadan bir de otuz üçlük alayım.

- Pelesenk ağacı var mı?